

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Tvrriani Societatis Iesv, Defensio Locorum S.
Scriptvrae. De Ecclesia Catholica, Et Eivs Pastore
Episcopo Romano, B. Petri, principis Apostolorum
successore, libri duo. Aduersus nugatorias ...**

**Torres, Francisco de
Coloniae Agrippinae, 1580**

VD16 ZV 18729

Capvt IX. De rogatu Christi pro Petro, ne deficeret fides eius, quid
Antonius, & quam ineptè, & impie cauilletur, & quando Christus rogauit, &
quomodo cum confitentur Protestantes, confessionem ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-33634

ut se ille appellauit, cathedra Petri docet, & certum facit. Concludamus igitur, quod sumpsihi ædificatam esse Ecclesiam super Petrum, non esse ἀνάλογη fidei, θεοῦ τῆς ἀσυλλόγου; & illud rur-
Ex quo tempore Germania fidem amisit.
 sus verissimum, non esse os Ecclesiae Protestantium successorem Petri, sed Lutherum, id esse ἀνάλογη ἀντία, id est, conuenientiam omnino habere cum incredulitate. Ex eo enim tempore fidem Ecclesia vestra amisit, ex quo os Petri in Cathedra successoris resonans abiecit; id est, ex quo facere desit, quod Bonifacius Germaniae Apostolus Ecclesiam, quam primus in ea instituit, facere docuit: & ipse dum vixit, fecit; & fecerunt omnes Episcopi, & eorum ecclesiae usque ad Martinum Lutherum hæresiarcham monachum apostamat, & sacrilegum maritum virginis Deo consecratae, quam ex monasterio Nimicensi in cæste rapuit. Iusta sunt coniunctio, quæ pro defensione fidei iaciuntur, quæ neque Scripturæ sanctæ auctoritate, nec Apostolorum exemplo, atq[ue] imitatione carent. Hactenus de tribus tuis rationibus contra primatum Petri fallacibus, & ex quibus nihil concludi posset.

CAPVT IX.

De rogatu Christi pro Petro, ne deficeret fides eius, quid Antonius, & quam ineptè, & impie cauilletur, & quando Christus rogauit, & quomodo cum confitentur Protestantes, confessionem fidei, quā Petrus nomine omniū fecit Apostolorū fundamentū ecclesiæ esse, simul confitentur Petrum esse fundamentū ecclesiæ, & quomodo non poterat Christus promittere ædificaturum se super fidē Petri ecclesiam, nisi simul promitteret Petro charisma firmitatis fidei: & responsio ad id, quod obijcit Antonius, vocatū esse Petrum satanā paulò post hunc sermonem, super hanc petram, ex quo effici vult non esse ædificatam Ecclesiā super Petrum & de charismate fidei vniuerscūsq[ue], & quid nobis conferat charisma fidei Petro datū ad fundandam Ecclesiam & quid sit fundari fideles super fidem Petri, quod Antonius non intelligit.

Sequitur Antonius, iam expendamus rationem à Turriano propositam, nomen Petri, inquit, fuit inditum Petro propter fidei eius firmitatem, pro qua Dominus rogauit, ne deficeret, verum, si tempora distingueret, non sic argumenta-

mentaretur, Christus enim precatus est pro fide Petri sub,, ipsum tempus mortis, & longe post hanc nominis impo,, sitionem, de qua disputamus; ac causa suo effectu posteri,, orefesse non potest; dixit autem Christus, tu es Petrus, non,, tu eris Petrus. Quo fit, vt præsens causa quærenda sit; non,, longe post futura; nimirum ipsa fidei confessio, quam Pe,, trus ediderat collegarum omnium nomine, quæ est fir,, missimum illud fundamentum Ecclesiæ, quod conuelli,, nunquam potest, atq; vt videat Turrianus, quam parum,, nos hæc ratio moueat, ex illa precatiōne Christi dicimus,, argui, fidem Petri fuisse infirmam, quam cum Christus,, propemodum corruituram videret, pro ea rogauit, ne de,, ficeret, at si fuisset instar Petræ solidissimæ, quemadmo,, dum Turrianus existimabat in sua etymologia, certe non,, erat timendum, ne deficeret. Quamobrem eam precatiō,, nem Christi pro Petro, quæ extat apud Lucam, Turria,, nus non in suæ, sed in nostræ sententiae subsidium voca,, uit. *Quid hebetius, aut delirijs ista tua impugnatione di*
cipotest? qua quot verba, tot errata continentur? qua aduer
sarij causam non solum non ledit, sed adiuuas, & nesciens præua
ricaris? teque inscitiae, & fatuitatis coarguis? Statim fiet, quod
dico, manifestum, vt iudicet academia tua, quantus patronus Pro
testantium sit Antonius Sadeel. Videamus ergo primum de illa tua
obseruatione in Matthæo; sic enim ait, dixit autem Christus, tu es
Petrus; non, tu eris Petrus. Non legisti in Evangelio Ioannis, cum
Andreas Simonē fratrē adduxit ad Iesum, intutus aut̄ eū Iesus,
(ait Ioannes) dixit, tu es Simon filius Iona, tu vocaberis Cephas,
quod interpretatur, Petrus: hic dixit Christus, imponendum Simo
nī esse nomen Cephae, id est, Petri. Marcus cap. 3. & ascendens, in
quit, in montem, vocauit ad se, quos voluit, & venerunt ad eum, &
fecit, vt essent duodecim cum illo; & vt mitteret eos prædicare, & de
dit illis potestatem curandi infirmitates, & ejiciendi dæmonia, & im
posuit Simoni nomen Petrus; hic Christus Simoni imposuit nomen
Petri, quod apud Ioannem facturum se dixerat. Quare cum apud
Quomodo
in argu-
mentatione
Antonij
quot verba
tot errata
deprehensa
sint

M * Mat-

Matthæum ait Christus post illam confessionem fidei, tu es Petrus, perinde es, ut si diceret, nomen tuum es Petrus, siue tu vocaris Petrus: cum autem iam esset Simoni nomen Petri impositum non amplius mutandum, consequens est, ut cum dixit hic, tu es Petrus, simul etiam in eo dixerit, & tu eris Petrus, id es, tu vocaris, & vocaberis semper Petrus. Simul admonuit, ut antea dixi, quare esset impositum nomen Petri, à petra scilicet, cum subiunxit continuo, & super hanc petram edificabo Ecclesiam meā, ut iam Petrus sit nomen proprium principis Apostolorum à petra impositum propter firmatatem confessionis fidei, & petra sit nomen eiusdem non proprium sed translatum. Petrum, inquam, vocavit Christus petram non proprie, sed translate, cum subiunxit, & super hanc petram, id es, super hoc firmamentum fidei, quod es Petrus cum confessione fidei, quam tanquam os Apostolorum confessus est, adificabo Ecclesiam meā. Esse autem, Petrum stabile, & inuiditum firmatum fidei, & Ecclesiae super eum adificata, non fuit, nec est virtutis propriæ Petri, sed virtutis Christi Petro participata; charisma, inquam, est, quod illi Christus rogatus suo à patre cœlesti impetravit, tu vero negas impetrasse, quia non hic, cū promittit adificandam esse ecclesiā super hanc petram, sed longe post sub ipsum mortis tempus Christus

Quomodo stus rogauit pro Petro, ne deficeret fides eius. hic erras dupliciter, erret Anto. primo non dixit Christus sub ipsum tempus mortis, ego rogo pro te, nius in eo, ne deficiat fides tua; sed rogauit, quod cum præteriti temporis sit, quod ait, Christū, sub quid vetat, ad illud tempus referre, quo promisit adificaturum se ipsum tempus mortis Ecclesiam super hanc petram? sicut enim cui iurisdictio data es, ei rogasse pro quoq; concessa esse videntur, sine quibus iurisdictio explicari non poterit, ut tuus iurisconsultus Iabolenus ratione naturali magistrus eius. iudicauit, sic etiam dicendum es, cui facta es promissio, ei quoque promissum esse videri, sine quo promissio facta expediri non poterit, id autem erat dare charisma, ut non deficeret fides eius, cui promitterebat futurum esse eum petram & firmamentum Ecclesiae. cum igitur promisit Petro hoc charisma, sine quo promissio adificandi Ecclesiam super eum, præstari non poterat, tunc rogauit Christus patrem cœlestem pro Petro, ut daret ei hoc charisma, tunc fieri

ANTON. SADELEM DEFENSIO.

91

licet, cum Ecclesia præficeretur, id est, cum ei dixit, pasce oves meas, tunc enim promissio adificandi Ecclesiam super Petrum ad esse Quomodo rogauit patrem Christus, pro Petro, ne deficeret fides eius. etum perducta est. Falsum itaque est, & à scriptura discrepat, quod Antoni, precatum esse Christum pro fide Petri sub ipsum mortis tempus: non enim dixit ego rogo, sed ego rogaui, ut antea dixi. Ut autem intelligatur, facile esse sic cogitare, tunc scilicet rogasse, cum promisit adificaturum se ecclesiā super hanc petram, reputemus cum animis nostris, sic precatum esse tunc: En pater cælestis, promitto adificaturū me ecclesiā tuam, & mēā super fidem Petri, quā ei reue lasti, tanquā super petram; at firma fides instar Petrae virtute propria Petri esse non potest, idcirco rogo pater, ut firmes eam virtute tua, & mea, cū erit toti ouili præficiendus, id est, cū dicetur ei, pasce oves meas. Dicat Antonius, quid habet hæc precatio hoc loco Anteriori & vñqꝫ usqꝫ, quid inquā indecens, aut ab hoc loco Euangelij aut ab alijs discrepans? aut quid obstat, quo minus de hac precatione sub ipsum tempus mortis dixerit, ego rogaui pro te, cū in præterito dixerit, rogaui? Deinde, dū quæris causā firmitatis ecclesiæ, & ad p- cationē, & rogatū Christi tanquā longe post hāc impositionē nominis, ut tu ait, nō vis referre bellissime deliras, & te ipsum redarguis, & cōuincis, nō intelligere te, quod loqueris, neqꝫ de quo affirmas. Sic. n. Quomodo Antonius ait, nimirū ipsa fidei cōfessio, quā Petrus ediderat collegarū omnium verbis oris nomine, est firmissimum illud fundamentū ecclesiæ, q̄ cōuelli nunquam potest. Hic Antoni verbis oris cui captus es, & nesciēs ac nolens ve- ens, quid di- ceret, verita- tem confel- sus est.

Quomodo confessio fidei Petri, & Petrus confessionē fidei confel- sus, idem re- sunt, ratio- ne tantum differunt.

fidem confitentem, esse illud firmissimum fundamentum, quod con- uelli nunquam potest. Confessio enim fidei à Petro nomine omnium collegarum edita, & Petrus edens confessionem fidei nomine omnium collegarum, re & subiecto unum fit, ratione tantum diffe- runt. Confessio enim fidei, cum sit energia, & omnis energia actus, & omnis actus alicuius substantiae actus, sequitur, ut non pos- sit esse sine substantia. Deinde cum non sit ante motum, siue operationem confitentis, neque posse motum maneat, sequi- tur

M 2

tur ἐν τῷ γίνεσθαι μόνον τὸ ἔννοιαν, id est, solum modo esse, cum sit.

Hæc enim est natura operationis, quæ media est inter operantem, & opus, ut virtusque habitudo; & altero duorum sublato, interit; & secum infert operantem & opus; sicut inflammatio secum infert inflammantem, & inflamatum; & refrigeratio frigerantem, & refrigeratum; intelligentia intelligentem, & rem intellectam; deificatio deificantem, & deificatum, non enim potest habitudo sine habitibus habitudinem esse, nec intelligi. Sic confessio habitudo est intermedia duorum, confitentis, & rei, quam confitetur; & altero sublato, interit; & ideo inseparabilis est. Petri igitur confessio fidei nomine omnium Collegarum non potest à Petro separari, nec aliud est, quam Petrus fidei confessionem edens. Quia

Quomodo si re situ Antoni à Petro separas confessionem fidei nomine omnium dei Petri nomine omnium collegarum, cum in se esse non possit, in quo alio pones, qui nomine omnium omnium Apostolorum eam edat, ut sit firmissimum illud fundamen-
tum Ecclesiæ, quod nunquam conuelli potest? ostende aliquem in-
terris, qui nomine omnium Apostolorum confessionem fidei edat. Nullus
est, ut sit in Lumen repieres, si successorem Petri tollas, qui est os omnium Episco-
pum, qui Apostolorum successores sunt, & ut credas, nisi enim cre-
das, non intelliges, idem esse, aedificatam esse Ecclesiam super Pe-
trum, & super hanc petram, ut Dominus dixit, & super hanc con-
fessionem fidei à Petro editam, quia libenter Græcis uteris, reci-
tabo Græcè, quæ Theophanes Ceramæus Episcopus Tauromeniacus in

Theopha- nes Ceramæus scripsit, έγώ δέ σοι λέγω ὅπου σὺ εἶ τέ βρούχητε τὴν πίσταν δικοδο-
menix in si μήτω τὴν ἐκκλησίαν, σύ, φησι, πέ βρούχητε τὴν πί-
cilia Episco- σεως, καὶ τὸ έδραζομένης ἐκκλησίας ὁ θεμέλιος, καὶ πρώτη τὸ πνευματικὸς δικοδο-
pus.

μῆς ἀφορικὴ: πλὴν δικοδογία γράφεται τὴν ἐκκλησίας ὁ θεμέλιος τὸ σύστημα ταῦ-
της γράφεται τὸ κρηπίδιον τεθέσις, καὶ τὰ λοιπὰ δέγματα ἀσφαλῶς δικοδομη-
θήσεται. Reddamus Latine, Ego vero, inquit, dico tibi, quod tu es
Petrus; & super hanc petram aedificabo ecclesiam meam. Tu, inquit,
qui Petrus es, petra fies fidei verbi, & ecclesiæ firmatæ fundamen-
tum, ac spiritualis aedificationis primus aditus; super hanc enim cō-
fessionem tuam fundamentum ecclesiæ stabit. tali namq[ue] petra, ac ru-
pe col-

pe colloca^ta, reliqua dogmata firmè, ac tuto adificabuntur. Eusebius
Alexandrinus in Asia Episcopus, de quo Autherius Pont. in epi-^{Eusebius A-}
stola sua meminit, in Homilia de resurrectione explanans illud, di-^{lexandriæ}
cite discipulis, & Petro, veni, inquit, ne metuas, οὐκ ἡλάθωσα τε τοῦ^{Asianæ Epi-}
χορῆς τὸ δόξις, σύντομον εἰπεῖν, οὐκ εἶησα τε δεύτερον αἷλος, δύνα-^{scopus.}

τοῦ δέλτων κλεῖς τὸ Βατιλέας τὸ Μεγαρινῶν, μὴ δειλιάσους τοῦ θεοῦ, οἴτη οὐ πήρε-
χες, τοτὲ γέτοντος εἰπεῖν τὸ γῆς, ἐταύδεδεμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς, μὴ φο-
βηθεῖς πέμψε, οὐκ εἰγειλάμενον, πληρῶς, ἐπὶ τῷ πείσθαι μενηνή σὺ πίστη σικοδομήσω
μετὰ τὴν ἑκκλησίαν. ut Petrus non timeret, ne propter negationem di-
gnitatem Apostolici principatus amisisset, veni, inquit, ne timeas;
nihil tibi de gloria chori Apostolici minui; non te à dignitate remo-
ui; non feci te secundum possum alium; non dedi alteri claves, ne metu-
as Petre; qualis eras, talis es; quodcūq; ligaueris super terram, erit li-
gatum & in cælis; ne metuas Petre, quod promisi, impleo; super fidē
tuam, que sit petra, adificabo Ecclesiam meam. Cyrillus Alexan-
drinus, qui Synodo Ephesinæ, & Calcedonensi præfuit in homilijs
quas ἀποτασσῆς vocavit, que extant, sic ait de Petro, πέτρα γάρ κα-
λῆται, καὶ τὰς κλεῖς τὸ Ιησοῦς πετυχεῖ. πέτρα δὲ οἵμα παρωνύμως ἔτερον
οὐδὲν, οὐκατάστατος Θεοῦ, καὶ ἐδραcontάτη τῷ μαθητῷ πίστις κέκληται, ἐφ' οὐ καὶ αἰδι-
πότερος ἐρήμησα καὶ διαπέπηγε τὸ Ιησοῦς πατέρας αὐτῆς ἀνάλογος τοῖς
ἄλλοις δεῖ διαμένεσσα, interpretetur Latine, ut qui Græce ne-
sciunt, intelligat. Petrus, inquit, petra vocatur, & ei claves ecclesiæ
creditæ sunt: petram vero nihil aliud, arbitror, vocari παρωνύμως,
nisi immobilem, & firmissimam discipuli fidem, super quam Ecclesia
Christi ita fundata, ac fixa est, ut subverti non possit; & à portis in-
fernī perpetuo tuta, & incolmis duret. Hactenus Cyrillus, omitto
alia aliorum in eandem sententiam, que in eo loco, quem anteā indi-
caui, contra Centuriatores à me recitata sunt. Videamus reliqua,
que ex libro tuo recitata sunt, cum Christus (inquit Antonius)
fidem Petri propemodum corruituram videret, pro ea
rogauit, ne deficeret; at si fuisset instar petræ solidissimæ,
quemadmodum Turrianus existimat, non erat timendū
ne deficeret. Hinc effici vult Antonius, non rogasse Dominum
pro Petro, ne fides eius deficeret, cum promisit adificaturū se Eccle-

M 3 siam,

siam super eum tanquam super solidissimam petram, quia sicerat, inquit, *instar petræ solidissimæ*, non erat timendum ne deficeret; ac
 Quomodo proinde nō opus erat preicatione, hoc enim cōcludere voluit. Quis nō
 poterat Christus & miretur tam obtusa rationis conclusionem. dic Antoni, firmitatem
 mittere adiūcaturū se illam fidei Petri *instar petræ solidissimæ*, putas ne potuisse esse pro-
 eccliam lu-
 priæ virtutis Petri, an potius diuinæ virtutis? non credo te respon-
 per fidē Pe-
 tri *instar Pe* furum, potuisse esse virtutis propriæ Petri. Si igitur virtutis pro-
 træ firmissi-
 am, nisi si priæ Dei, sequitur, charisma fuisse Petro donatum illius tantæ fir-
 mul promis mitatis fidei *instar petræ solidissimæ*. Cur igitur negas potuisse es-
 teret charis-
 ma firmita-
 se effectum preicationis Christi? hoc enim, dic miterum, concluder
 ris fidei Pe-
 tro, quia il-
 la firmitas Turrianus existimat, non erat timendum, ne deficeret ac proinde nō
 fidei Petri,
 que futura opus fuisse rogare, ne deficeret. Hoc enim sequi putas. Aut si non
 erat funda-
 mentum ec-
 clesiae, non forte existimas, cum poste à negauit Petrus, defecisse fidem eius?
 poterat esse
 virtutis pro quod si non defecit, idq; nō fuit virtutis eius propria, fuit igitur cha-
 rismatis, quod tunc promisit Petro, cū promisit ædificaturum se su-
 Deo cōmu-
 nicatz.
 per confessionem fidei eius firmissimæ Ecclesiam suam, quæ promis-
 sio fallere non poterat. Pergamus ad ea, quæ sequuntur. Huc acce-
 dit, quod Petrus vocatus est Sathanas ab ipso Christo pau-
 lò post hunc sermonem habitum de ædificanda Ecclesia
 super petram, ex quo sequitur Petrum non fuisse illam pe-
 tram, quia oportet eam esse firmissimā, inconcussam, &
 immutabilem, qua ratione nomen petræ à Christo us-
 patum est. Nec hic intelligis, quod loqueris, neq; de quo affirmas.
 Quale sit, Dominus enim ædificaturum se super Petrum fidem firmissime con-
 nius obijicit, fitentem promiserat, & eidem charisma firmitatis fidei simul da-
 turum, ut paulò ante dixi, quia sine eo ædificari Ecclesia super eum
 tanam pau-
 lò post ser-
 monem ha-
 bitum de
 ædificanda
 ecclesia su-
 per hanc pe-
 ram.
 non poterat; utrung; autem præstirit, cum tempus adfuit ædificandi
 ecclesiam super eum, ut ante a promiserat. quod aut Sathanam eum
 attu-
 lit; neq; ullam repugnantiam cum ea habet, aut si hoc non intelligi-
 ta esse, nihil funditus sapi. Vide quid beatus Hilarius libro decimo
 de Trinitate de hoc loco scripsit, Petrus, inquit, dum timorem
 passionis

ANTON. SADELEM DEFENSIO.

95

passionis Domino tribuebat imprudenter, & si charitate in Christum motus, Sathanas, & scandalum erat; hæc Hilarius. At scis tu Antoni, nisi omnia plane ignoras, imprudentiam, & ignorantiam eorum, quæ credenda sunt firme, non tollere, neque frustrari firmam fidem; alioqui omnes idiotæ Ecclesiæ Catholicae, & ignari articulorum fidei, quos vocamus, fidem firmam amiserunt. Quod tu non dabis: illa igitur imprudentia & inscitia Petri non læsit Christi promissionem, neque facere potuit, quo minus charisma fundandi Ecclesiam super firmissimam fidem suam Petrus à Deo patre, orante pro eo Christo, acciperet. Adiungis deinde, cæterum si Petrus est fundamentū Ecclesiæ propter firmitatem suæ fidei, ergo ratione Causæ, propter quam ipsa firmitas fidei Petri erit potius Ecclesiæ fundamentum; at hoc falsum est, quia fidelis quisque ex sua fide, non ex aliena vivit, Habacuc 2. Neque Christiani ideò credunt, quia Petrus constanter credidit, sed quia spiritus Dei in illis operatur, ut credant, veraq; fide amplectantur Christum filiū Dei viuentis, atque ita super petram ædificantur. Verissimum est, quod ex Dionysio Areopagita didicimus, ἀστον καὶ ἀλοιφὴν τὴν περὶ τὸν πατέρα δακτὺν πλάνην ποιεῖν φορὰν, id est, motionem instabilem, atque variabilem esse in multiplici erroris varietate: hinc est, quod cum falsum defendas, tibi ipsi non potes constare, ut hoc loco tecum planè pugnas; & quod paulò ante assueranter concessisti, nunc assueranter rursus negas. In principio enim huius capituli 9. in quo adhuc versor, sic scripsisti, recitabo iterum, quo sit, inquis, ut præsens causa querenda sit, non longe post futura, nimirum ipsa fidei confessio, quam Petrus ediderat collegarum omnium nomine, quæ est firmissimum illud fundamentum Ecclesiæ, quod conuelli nunquam potest. Hactenus tu: illic confessionem fidei à Petro editam fundamentum Ecclesiæ firmissimum esse confiteris, quod ego verissimum esse docui, & si tu, quod confessus es, non intellexeris, nunc contraria, firmitatē fidei Petri negas esse fundamentū Ecclesiæ; & ratione adiungis, quia fidelis quisque, inquis, ex fide sua

Locus Euani
gelij, Vade
post me Sa-
thanas, scan-
dalum es
mihi.

Inconstan-
tia Antonij
Sadeelis, &
secum re-
pugnantia.

vnuic

viuit, non ex aliena; & hoc verum est, & recte dicas; neque Christiani ideo credunt, quia Petrus constanter credidit, sed quia Spiritus sanctus in eis operatur, ut credant; veraque fide amplectantur Christum filium Dei viuentis; & hoc etiam damus: quod autem adiunxit, atque ita super petram aedificantur, falsa est hæc interpretatione, & à te inuenta, cui nulla scriptura, nec ullius antiqui doctoris auctoritas & testimonio astipulatur. Est quidem charisma vniuersitatis Christiano datum credere in Christum filium Dei viuentis: sic n. ait Apostolica doctrina, lib. 8. Clementis Rom. c. 11. επει σοντιν

Quomodo παρεύσας διὰ χριστὸν δέδη, ὃς σὸν ἐληφε χάρισμα πνευματικόν, αὐτό τε γέροντος απαλλαγῆς ασεβείας καὶ παρεύσας δέδη, & hæretica inter παρεύσας χάρισμα τοῦ δέδη. Verum huiusmodi charisma fidei cum aedificari super petram, iusq; non est petra, super quam aedificatus est, qui hoc charisma super quam accepit, & habet; alioqui tota essent fundamenta Ecclesiæ, quot sunt aedificauit charismata fidei, id est, quot sunt Christiani, quia unusquisque ex Christus ecclesia, esse fide sua, quæ Dei donum est, viuit, quod tu ex Prophetā citasti; sed fide amplexi filii potius petra est charisma fidei Petro promissum & datum ad aedificationem, & firmandum ecclesiam super eum. Etsi enim, ut anteā Protestantes dixi, fides non nititur in auctoritate humana, sed in auctoritate veritatis à Deo reuelata, tamen, quæ esset veritas à Deo reuelata, non habent ritatam à Christo in stra fidei cum confessione fidei Petri, & successoris Petri consentientem certos non esse voluit, & prouidit Christus, cum confessio non perpetrata ad ecclesiæ posset. A qua, quia confessio Protestantū Augustana, quam à Martino Luthero acceperunt, dissentit, idcirco falsa est, & heretica, et Petro discens Protestantes, quia à Cathedra Petri discesserunt, Ecclesiam super Petram à Christo in aedificio Ecclesiæ positam non habent aedificationem. Itaq; non credimus, quia Petrus constanter credidit, quod tu Petro datum temere obiecesti, quasi hoc nos diceremus; sed ideo credimus, fidem aedificatio- fidem nostram in auctoritate veritatis à Deo reuelata niti, & non in auctoritate humana, ut fides Protestantium in auctoritate Lutherini niti, quia Petrus credidit; titur, licet negent, quia cum Cathedra Petri conuenit. Sequitur, sed cur non potius istam disputationem refellimus ab ipsa recte disputandi scientia? nam fidei constantiam, & firmitatem, quæcumq; tandem in Petro fuerit, dice-

dicemus qualitatem in Petro fuisse. Quisquis ergo dixerit,,
 fideles super fidem Petri, id est, substantiam super *ποιότητα*,,,
 & accidens fundari, certe frequentissimo Philosophorū,,
 theatro explodetur. *Vix tenere risum potui, cum ad hunc locum* Antonijar.
veni. Primum simili argumentatione conuinco explosum te esse à te gumentatio
ipso, frequentissimo philosophorum theatro, ut tuo more loquar. Tu ridicula.
enim ait, nimirum ipsa fidei confessio, quam Petrus edide.,,
rat, est firmissimum illud fundamentum Ecclesiæ, quod,,
conuelli nunquam potest. Quero abs te Antoni, fuit ne acci-,,
dens confessio fidei in Petro, an non? si fuit accidens, quod haud du-,,
bio respondebis, tu igitur, qui fideles super confessionem ipsam fidei,
quam Petrus ediderat, fundari dixisti, id es ē, substantiam super
ποιότητα, & accidens, certe frequentissimo philosophorum theatro Quomodo Antonius,
*explosus es. Deinde, quomodo potes philosophus, ve cupis, numerari, qui numerat
 qui proprias voces philosophorum, ignoras? tu enim fideles super fi- phus cupit,
 dem Petri fundari sic accipis, sicut philosophi dicunt qualitates fun propriae vo
 dari super quantitatem, ut colorem in superficie, & figuram in lineis phorum ig-
 noret.*
vel in superficie; quo quid obtusius, aut magis ridiculum dici potest?
*fundari enim qualitates super quantitatē, que materiam consequi- Quid sit fun
 tur, nihil aliud es ē, quam esse quantitatem subiectum qualitatum
 materialium. Fundari verò fideles super fidem Petri, es ē à Petro dari fideles
 firmari in fide, ut sicut Apostolus ad Philipp. scripsit, idem sapi- super fidem
 mus, & in eadem regula permaneamus, quod tam diu fit, quandiu à Petri.*
*Cathedra Petri non disceditur, pro quo Christus rogauit, ne fides e-
 ius deficoret, & cui iubat ob hanc caussam, ut aliquando conuersus,
 firmaret fratres suos, totam enim fraternitatem intellexit, qua ec-
 clesia Catholica continetur, cum fratres tuos dixit. Ut iam si quid
 aliquando dubitaretur, quod ad dogmata fidei aliquaratione per- Vnde acci-
 tineret, id cum Petro in successore eius fideles conferrent, ut inde dit Protestā
 certifient, quomodo ad veritatem Euangelij ambulandum esset, tibus & con-
 ne circumferrentur omni vento doctrinæ, & peregrinis doctrinis fessionistis,
 abducerentur, quod Protestantibus, & Confessionistis evenit, quia vt peregrini
 neglecta Cathedra Petri, Martini Lutheri cathedram pestilentia nis doctrinæ
 sequi maluerunt. Inde vero profectus es ē tuis error, ut putares fi- nis abduce-
 rentur omni vento do-
 ctrinæ cir-
 cumacti.*

N deles

deles super fidem Petri fundari, esse substantiam super ποιότητα,
 & accidens fundari, quod vivos, id est, nude, & absolutè sine habi-
 tudine volla fideles considerasti, qui super fidem Petri fundari dicuntur.
 At aliud est hominē esse; aliud hominē fidelē esse; & si enim homo, &
 homo fidelis idē subiecto sunt, ut homo, & homo musicus, tamen fide-
 lis homo efficitur τῇ πρὸς θεὸν σχέσει, id est, habitudine ad Deum,
 cui credit, & à quo accepit charisma fidei, sicut ait beatus Cyrus
 τῇ πρὸς θεὸν σχέσει θεοποίει μεθά, id est, habitudine ad Deum adopta-
 ti, deificamur. Si tantus in philosophiae studio esses, quantus vidéri
 vis, didicisses ex Damasco, optimo Theologo, & philosopho, quod
 tradit, inquiens, τὰ πρότιχεαν ὄποια ποτὲ ἀντίποτα κατηγορ-
 ἀντίποτα ποτὲ οὐταντίποτα, τὰ πρότιχεαν πρότερον ἐπειτα ὡς σχέσει
 ἔχοντα πρότιχον οὐτό τὰ πρότιχα πρότερον δεῖ γράψαι πρώτον σχέσεις,
 κατατάσσειν οὐτό τὰ πρότιχα πρώτον σχέσεις. Oportet, inquit, quae sunt ad ali-

Doctrina
**philosophi-
 ea de ijs, quæ
 sunt ad ali-**
quid.

psa prius in se considerentur; postea, tanquam habitudinem habentia
opus est ea sub prædicamentum eorum, quæ sunt ad aliquid, referre.

Necesse enim est esse quedam prius solute, ac postea considerari eo-

Quomodo
Antonius
non didicit

rum habitudinem. Hactenus Damascenus. Si tu Antoni hanc viā
 didicisses, non considerares fideles in Categoría substantiae solum; id
 ea, quæ sunt est, absolute, quatenus homines tantum sunt; sed mox etiam in ea-

πρὸς την
**consideran-
 da illa prius**
tiam super ποιότητα, &
**accidens; sed fidem cuiusq; à qua fidelis di-
 absolute, vt**
citur, in anima, cui inhæret, fundari, vt accidens in substantia.
Philosophi
præcipiat.
Quomodo
Antonius,
sed ei accidit aliud.

Ex quo facile intellegere potuisses, non substantia
 super ποιότητα, & accidens; sed fidem cuiusq; à qua fidelis di-
 absolute, vt citur, in anima, cui inhæret, fundari, vt accidens in substantia.
 quod enim proprie est, inquit Philosophus in physicis, non accidit,

Quomodo
Antonius,
sed ei accidit aliud.

At nos non de hoc genere fundandi loqui-
 cum sermo-
 mur, sed de charismate fundandi & firmandi fideles in unitate fi-
 sit de charis-
 mate fundā dei, & Ecclesiæ, quod est Petro datum, cuius fides certos red-
 di & firmā-
 dit fideles de sua fide; si collata cum fide, quam prædicat, & do-
 fide, non in-
 cet Cathedra Petri, consentiēs reperitur. Petrum enim posuit Chri-
 telligit de
 quo genere
 stus secundum Euangelium, vt esset navāν καὶ ὑπογεαμός, id est,
 fundamen-
 ti fiat ser-
 mo.

Locus epist.
ad Philip.
uenimus, vt idem sapiamus, & in eadem permaneamus regula. Ipse
idem

idem Apostolus, quam regulam nunc dicat, exemplo suo docuit, runtamen
cum ascendit Hierosol. & prædicationem Euangelij cum Petro cō ad quod preuenimus
tulit, scilicet, quia sciebat, ut antea dixi, electum eum fuisse à Chri- vt idem sa-
sto ex Apostolis, ut esset eorum os ad prædicandum gentibus ver- piamus, &cim
bum Dei, & ad credendum. Tu fortassis interpretaberis, regula es- eadem regu-
se, quam Paulus dicat, Scripturam, siue verbum Dei, hoc enim ha- la permane-
bit in ore vestro abundantiter, non quidem, sicut Apostolus ad Corin- amus.
toss. scripsit, in omni sapientia, sed potius in omni insipientia. vos e- Quomodo
mm sicut à Luthero didicistis, scripturas sanctas faciles ad intelli- interpretan-
gendum & interpretandum esse putatis, & docetis, & sic eas vestro das esse scri-
sensu hactenus intellexistis, & interpretati estis. at si hanc solum re- pturas Pro-
gulam fidei Christus in Ecclesia sua reliquisset, quid aliud, quam gla- testanties à
dium delphicum haberemus? quem, inquit Arist. in Politicis, fabri Quomodo
erarij faciunt ob inopiam? ut enim gladius delphicus ferreum in- interpretari
strumentum erat multis vīsibus accommodatum, cuiusmodi sunt, qui scripturam
simul gladij, & stylī sunt, aut acus, & lima; sic erit Scriptura sancta, ad libidinē
nisi sit unus tandem, qui interpretationi, & intelligentiae eius præ- pro prijsen-
fit, è cuius cathedra fidelis. & catholicus sensus, cum in dubium ve- fus simile
nerit, petatur; & ne in vacuum currendum sit, cum eo ad imitatio- sit, ut habe-
nem Pauli conferatur. nis sit delphicū
gladium.

CAPVT X.

Responso ad calumniam Antonij, qui ait, non debere quæri ratio-
nem nominis Petri, à Christo impositi extra circumstantiam loci
Matthæi, & ineptum esse dicere, vocatum esse Petrum: propter firmi-
tatem fidei ad firmando fratres, sicut ei Dominus postea præcepit. Et
de eo, quod obiecit, non potuisse firmitatem fidei Petri transfire ad
successores, & de Symmacho Pontifice impudenter reprehenso,
& de testimonijs antiquorum, transfire ad successores
Petri firmitatem fidei eius, & quomo-
do transeat.

Sequitur in libello Antonij, ne quid omnino præterea-
mus. Addit, inquit, aliam rationem Turrianus, „
nempe Petrum dictum fuisse petram propter „
auctoritatem firmandi patres in fide ex eo, „
quod scribitur eodem capite 22. apud Lucam, „

N 2 & tu